

EUROPEJSKI ROK UMIEJĘTNOŚCI

W JAKIE UMIEJĘTNOŚCI WARTO INWESTOWAĆ?

Każdy z nas w pewnym momencie swojego życia staje przed wyborem edukacyjnym – czy to na etapie wyboru szkoły średniej, studiów lub innej szkoły policealnej, czy też dodatkowych kursów i szkoleń. Do niedawna takie decyzje dotyczyły przede wszystkim ludzi bardzo młodych, ale w ostatnich latach - w szybko zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej coraz częściej stają się udziałem wszystkich dorosłych.

Szybki postęp cyfrowy, technologiczny, przechodzenie na nowe modele gospodarki – coraz bardziej zielonej i zrównoważonej, będą skutkować zanikaniem niektórych zawodów lub miejsc pracy (co już jest widoczne w takich branżach, jak sprzedaż, finanse, usługi), zmianą charakteru innych zawodów oraz powstawaniem zawodów dotychczas nieznanych. W konsekwencji można spodziewać się, że znaczna część pracowników w trakcie swojej kariery zawodowej nie tylko kilkakrotnie będzie zmieniać miejsce pracy, ale także i zawód.

Dlatego bez względu na to, czy dopiero wchodzimy w życie zawodowe, czy już jesteśmy w jego trakcie, musimy mieć świadomość tego, że zdobyte umiejętności i kwalifikacje

będzie trzeba podnosić, dostosowywać do postępu technologicznego i rozwoju wiedzy, a nierzadko uczyć się rzeczy zupełnie nowych.

W najbliższych latach na pewno będzie wzrastać zapotrzebowanie na specjalności związane z zarządzaniem systemami zautomatyzowanymi i opartymi na zastosowaniu sztucznej inteligencji. Dzięki wszechobecnej cyfryzacji rozwijają się także nowe formy pracy – takie jak praca zdalna i praca platformowa (której przykładem są firmy świadczące usługi przewozów pasażerskich, dostaw, ale także realizujące inne zlecenia, np. w zakresie tłumaczeń).

Nie tylko zawody utożsamiane z zastosowaniem zaawansowanych technologii stają się deficytowe. Jest cała grupa zawodów niezbędnych w gospodarce, które mają dość tradycyjny charakter, aczkolwiek w ostatnich latach także wymagają umiejętności poruszania się w nowych technologiach i cyfrowym świecie. Są to np. takie zawody jak kierowcy samochodów ciężarowych, operatorzy maszyn, spawacze.

Istnieje także cała grupa ważnych społecznie zawodów, których prestiż będzie wzrastał i których nie da się w prosty sposób zautomatyzować – w sektorze usług zdrowotnych, opiekuńczych i ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.

Gdzie poszukiwać informacji o tym, jakie umiejętności są obecnie szczególnie przydatne na rynku pracy i jakie będą przydatne w perspektywie kolejnych lat? Oczywiście nie jest możliwe przewidzenie tych trendów ze stuprocentową trafnością, gdyż świat wokół nas zmienia się bardzo szybko, ale analiza dostępnych informacji może w znacznym stopniu ułatwić nam dokonywanie wyborów edukacyjnych oraz zwiększyć ich trafność.

Jednym z narzędzi monitorowania zapotrzebowania na zawody, w perspektywie jednorocznej, jest prowadzone przez publiczne służby zatrudnienia badanie Barometr Zawodów (www.barometrzwodow.pl). Z prognozy na 2023 r. wynika, że deficyty kadrowe wystąpią w 27 zawodach, w takich branżach jak budowlana, medyczno-opiekuńcza, produkcyjna, TSL (transport, spedycja, logistyka), edukacyjna, finansowa (braki kadrowe w zawodach: samodzielni księgowi oraz pracownicy ds. rachunkowości i księgowości), gastronomiczna (braki kadrowe w zawodzie kucharza).

Innym przydatnym źródłem informacji jest Bilans Kapitału Ludzkiego (BKL) – cykliczny monitoring zapotrzebowania na kompetencje na rynku pracy, realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości od 2009 r. wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim (projekt jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego). BKL obejmuje badania dostarczające ogólnych informacji o sytuacji na rynku pracy oraz badania branżowe w wielu sektorach, w tym: finansowym, IT, turystycznym, motoryzacyjnym (<https://www.parp.gov.pl/component/site/site/bilans-kapitalu-ludzkiego>).

Informacje wykraczające poza kontekst krajowy dostępne są w opracowaniach międzynarodowych i europejskich. W 2023 r. ukazał się m. in. raport sieci Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES) o zawodach nadwyżkowych i deficytowych w Europie.

Niedobory pracowników w Europie wg zawodów :

- Murarze i zawody pokrewne
- Cieśle i stolarze budowlani
- Kierowcy samochodów ciężarowych
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali
- Pielęgniarki z tytułem specjalisty
- Hydraulicy i monterzy rurociągów
- Elektrycy budowlani i pokrewni
- Spawacze i pokrewni
- Betoniarze, betoniarze zbrojarze i zawody pokrewne
- Blacharze

Nadwyżki pracowników w Europie wg zawodów:

- Projektanci grafiki i multimedii
- Pracownicy administracyjni
- Pracownicy obsługi biurowej
- Sprzedawcy sklepowi
- Sekretarki
- Plastyki, dekoratorzy wnętrz i pokrewni
- Dziennikarze
- Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani
- Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych
- Fotografowie

Szczegółowe analizy dotyczące zapotrzebowania na umiejętności w ujęciu branżowym oraz zawodowym dla 27 krajów UE regularnie publikuje także Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego - CEDEFOP ([Skills intelligence | CEDEFOP \(europa.eu\)](https://www.skills-intelligence.eu)).

W wyborze zawodu, kwalifikacji i umiejętności do nabycia lub uzupełnienia pomoc mogą także profesjonalni doradcy zawodowi, także ci zatrudnieni w urzędach pracy. Jeśli będziemy już wiedzieć na zdobyciu jakich umiejętności i kwalifikacji nam zależy, pozostaje wybór oferty edukacyjno - szkoleniowej. Do wyboru mamy bezpłatną ofertę systemu oświaty – szkół branżowych II stopnia i szkół policealnych, placówek kształcenia ustawicznego i centrów kształcenia zawodowego, często oferujących naukę w systemie umożliwiającym łączenie jej z pracą zawodową, ofertę płatnych studiów podyplomowych i innych kursów, także online, na uczelniach, często dofinansowaną ofertę szkoleniową i rozwojową, dostępną np. w Bazie Usług Rozwojowych ([Baza Usług Rozwojowych - Baza Usług Rozwojowych - PARP](#)) oraz odpłatną ofertę licznych firm i placówek szkoleniowych. Ciekawą opcją dla osób z doświadczeniem zawodowym i/ lub uczących się w sposób nieformalny jest możliwość potwierdzenia nabycia umiejętności i zdobycia odpowiednich kwalifikacji w ramach oferty instytucji certyfikujących ([ZSK - Instytucje Certyfikujące \(kwalifikacje.gov.pl\)](#)). Osoby zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy mogą także ubiegać się o wsparcie w sfinansowaniu wybranych form kształcenia ustawicznego.

Wyrazem stale rosnącego znaczenia rozwoju umiejętności jest ustanowienie 2023 r. i pierwszych miesięcy 2024 r. Europejskim Rokiem Umiejętności. Jego celem jest propagowanie podejścia sprzyjającego podnoszeniu kwalifikacji, tak by nikt nie pozostał w tyle podczas transformacji cyfrowej i gospodarczej.

